

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona

2023-08-22

Yttrande över

Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m.

Boverkets dnr 2215/2021.

Vi har tagit del av "Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m." Förslaget avser att förtydliga distinktionen mellan råd och bindande krav är välkommet, i såväl de svenska föreskrifterna som i eurokoderna. Vi anser att förslaget inte bör antas.

Vi är allvarligt oroad över att Boverkets nya författningsförslag tonar ned betydelsen av eurokoderna och att Boverkets konstruktionsregler inte längre kommer att fungera som svensk nationell bilaga till eurokoderna. Motivet anges vara att man vill tydliggöra byggbranschens möjligheter att påverka valet av verifieringsmodeller med förhoppningen att öka produktiviteten och minska byggkostnaderna. Det största problemet inom byggbranschen torde dock inte vara överdimensionering utan byggfelen som Boverket självt uppskattat till 100 miljarder kronor per år. Vi som verksamma lärare vet tyvärr att långt ifrån alla ingenjörer når så högt i sin kunskap och kompetens att de kan dimensionera konstruktioner så att de uppfyller kraven på bärförmåga, stadga och beständighet utan stöd av regler och riktlinjer i det omfattande och detaljerade regelverk som eurokoderna ger. Vi befarar istället att byggfelen kommer att bli fler och i värsta fall kommer även de idag sällsynta skadorna på färdigställda konstruktioner att öka i antal och allvarlighetsgrad med fara för liv och lem för dem som vistas i byggnaderna. Vi kan heller inte se hur tjänstemän vid kommuner och andra bygglovsbeviljande instanser, liksom teknisk samordningspersonal, på kort tid skall kunna utveckla nödvändig utökad kompetens för att bedöma riktigheten i andra verifieringsmetoder än dem som eurokoderna tillhandahåller.

Förslaget verkar vidare bortse från den grundläggande säkerhetsfilosofin bakom partialkoefficientmetoden. Koefficienterna som ges för laster och bärförmåga är kalibrerade mot målvärden för säkerhetsindex. Dessa kan inte frikopplas och betraktas som oberoende variabler. I klartext betyder det att ett γ_d i lastkombineringen är beroende av ett γ_d i beräkningen av bärförmågan för att rätt säkerhetsindex – och därmed avsedd säkerhetsnivå – ska uppnås. Om det nya förslaget om föreskrifter medger att vissa kontroller utförs enligt beräkningsmetoder som inte är kalibrerade omkullkastar det säkerhetsfilosofin. Att t.ex. väja

laster enligt nordamerikansk metod och bärförmåga enligt eurokod kan leda till en helt felaktig säkerhetsnivå. En möjlig motåtgärd skulle vara att föreskriva sannolikhetsbaserade kontroller, men det kräver att byggherren har kompetens att beställa den typen av analyser.

Internationella forskningsinsatser inriktas i regel mot de stora internationella föreskrifterna som eurokoderna och de nordamerikanska reglerna. För att den inhemska forskningen ska vara relevant i praktiken bör de svenska föreskrifterna i största möjliga mån baseras på eurokoderna.

Ytterligare ett skäl mot förändringen är att syftet med eurokoderna var och fortfarande är att underlätta internationalisering och därmed konkurrensen. Ifall Sverige ensidigt förändrar eurokodernas roll försvårar det för utländska företag att konkurrera på den svenska byggmarknaden vilket i förlängningen torde leda till ökade priser och därmed motverka Boverkets intentioner med det nya förslaget.

KTH:s remissvar har utarbetats av professor Johan Silfwerbrand och universitetslektor John Leander, skolan för arkitektur och samhällsbyggnad, institutionen för byggvetenskap.

Stockholm 2023-08-22

Anders Söderholm
Rektor